

พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น
Election Behavior of the Members of the House of
Representatives 2014 in Khon Kaen Province

ดร.สุรพล พรหมกุล*

ดร.ทองแพ ไชยตันเชือก**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ ๑) เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น ๒) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางการเมืองของประชาชนกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น ๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ในเขตเลือกตั้งที่ ๑ ในจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๔๐๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามสถิติพรรณนาที่ใช้คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติอ้างอิงในการทดสอบสมมติฐาน คือ ไค-สแควร์

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ปัจจัยทางสังคม พบว่า บุคคลที่มีส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งคือ สามี/ภรรยา สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งคือ โทรทัศน์/เคเบิลทีวีท้องถิ่น

๒. ปัจจัยทางการเมือง พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านคุณสมบัติพรรคการเมือง รองลงมาคือ ด้านคุณลักษณะของหัวหน้าพรรค และด้านคุณสมบัติผู้สมัคร ตามลำดับ

๓. พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า แบบแผนการตัดสินใจนั้น ประชาชนเลือกพรรคและบุคคลเป็นจำนวนมากที่สุดในขณะที่เหตุผลในการเลือกตัวบุคคล ประชาชนเลือกผู้สมัครที่เข้าใจปัญหาคนในพื้นที่เป็นจำนวนมากที่สุด และเหตุผลในการเลือกพรรค ประชาชนเลือกพรรคเพราะชอบหัวหน้าพรรคเป็นจำนวนมากที่สุด

* อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

** อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๔. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางการเมือง กับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ปัจจัยทางสังคม คือ บุคคลที่มีส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สื่อประชาสัมพันธ์ที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และปัจจัยทางการเมืองคือ คุณสมบัติผู้สมัคร คุณสมบัติพรรคการเมือง คุณลักษณะของหัวหน้าคะแนน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: พฤติกรรมการเลือกตั้ง, สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

Abstract

The purpose of this research were: 1) To study Election Behavior of the Members of the House of Representatives 2014 in Khon Kaen Province, 2) to study the relationship between personal factors, social factors and political factors on Election Behavior of the Members of the House of Representatives 2014, 3) to examine suggestions on Election Behavior of the Members of the House of Representatives. The sample used in this research was voters on February 2, 2014 in Khon Kaen total 400 persons. The instrument used in this study was a questionnaire, statistics used were frequency, percentage, mean and standard deviation. Statistical hypothesis testing was based on the Chi – Square.

The results were as follows:

1. Social factors found that most important to voters is the husband/wife, Media releases that are the most important to the voters is Television/Cable Television.

2. Political factors found that the overall average was high. Considering that it was found the side with the highest mean score was the character of political party aspects followed by character of canvassers' aspects and character of candidate aspects.

3. Behavior of Elections found that the pattern of decision making; the people who had selected Party and candidates was high. While the reasons for the selection of candidates; the peoples had selected candidates

who understand the problem in the area and the reason for the party because the public option was the most popular party leader.

4. The relationship between personal factors, social factors and political factors on the behavior of the Members of the House of Representatives in 2014 in Khon Kaen Province, found that personal factors were gender, age, education, occupation, income, social factors are the people who are most important to voters, Media releases are most important to voters and political factors; the character of candidate, the character of political party and character of canvassers correlated with the behavior of the Members of the House of Representatives in 2014 in Khon Kaen statistically significant at the .05 level., Which is based on the hypothesis.

Keyword; Election Behavior, Members of the House of representatives

๑. บทนำ

ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข คำว่า “ประชาธิปไตย” แปลว่า “ความเป็นใหญ่ของประชาชน” ทั้งนี้พึงเข้าใจว่าการที่ปวงชนจะมีความเป็นใหญ่ในการแสดงมิตได้ก็จำเป็นที่คนทุกคนรวมกันเป็นปวงชนนั้นต้องมี “สิทธิและหน้าที่ของมนุษย์ชน” อันเป็นสิทธิและหน้าที่ตามธรรมชาติของทุกคนที่เกิดมาเป็นมนุษย์ คือ สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคซึ่งมนุษย์จะต้องใช้พร้อมกันกับหน้าที่ มิให้เกิดความเสียหายแก่เพื่อนมนุษย์อื่นและหมู่คนอื่นหรือปวงชนเป็นส่วนรวม ถ้าชนส่วนมากซึ่งเป็น “สามัญชน” ถูกตัดสิทธิมนุษยชนโดยให้มีหน้าที่แต่อย่างเดียว สามัญชนก็มีลักษณะเป็นทาส หรือข้าไพร่ของชนส่วนน้อยซึ่งมีสิทธิใหญ่ยิ่งหรือ “อภิสิทธิ์ชน” แบบการปกครองจึงไม่ใช่ประชาธิปไตย ถ้าสามัญชนมีสิทธิมนุษยชนอย่างเดียว โดยไม่มีหน้าที่มนุษย์ชนแบบการปกครองก็เกินขอบเขตของประชาธิปไตย^๑ การที่ประชาชนมีอำนาจอธิปไตยหรือมีอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศนั้น ประชาชนทั้งหมดจะเข้าไปปกครองบริหารประเทศด้วยตนเองย่อมเป็นไปได้ จึงต้องมอบอำนาจอธิปไตยให้แก่ตัวแทนที่ตนเลือกเพื่อให้ไปทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติและด้านการบริหารแทนประชาชน ดังนั้น จึงมีการเลือกตั้ง ส.ส. ให้ทำหน้าที่แทนประชาชน

การเมืองไทยในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๙-๒๕๕๐ มีการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างการเมือง สถาบันการเมือง และกิจกรรมทางการเมืองที่สำคัญ เช่น เกิดการรัฐประหารโดย

^๑ปรีดี พนมยงค์, ประชาธิปไตยเบื้องต้นสำหรับสามัญชน. แหล่งที่มา : http://www.pri diinstitute. com/autopage/show_page.php/ [๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๗].

คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีการยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ แล้วมีการจัดทำและประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๔๙ ขึ้น ตามมาตรา ๒๙ แห่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้กำหนดให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญต้องจัดทำร่างรัฐธรรมนูญและพิจารณาให้แล้วเสร็จ ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันเปิดประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติครั้งแรก กระบวนการร่างรัฐธรรมนูญฯ ต้องผ่านกระบวนการเผยแพร่ให้ประชาชนรับทราบ และต้องจัดให้มีการออกเสียงประชามติ โดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหากประชาชนส่วนใหญ่เห็นชอบก็จะนำไปสู่การประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญฉบับถาวรต่อไป

วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ มีการออกเสียงประชามติเพื่อพิจารณาเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับถาวรที่จัดทำขึ้นโดยสภาร่างรัฐธรรมนูญ ถือเป็น การออกเสียงประชามติครั้งแรกของไทย ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ออกเสียงประชามติเห็นชอบในร่างรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ นำไปสู่การออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องจำนวนมากที่สำคัญคือพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และได้มีการประกาศใช้ พระราชกฤษฎีกาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไป พ.ศ.๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๖ กำหนดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปในวันอาทิตย์ ที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

จังหวัดขอนแก่นเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่สมควรศึกษาวิจัยถึงพฤติกรรมทางการเมืองของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั้งการลงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ พฤติกรรมทางการเมืองของกลุ่มผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และพฤติกรรม การลงคะแนนเสียงของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง กล่าวได้ว่าจังหวัดขอนแก่นเป็นจังหวัดที่เป็นฐานทางการเมืองสำคัญของพรรคเพื่อไทย พิจารณาจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปในปี ๒๕๕๔ และการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปในปี ๒๕๕๗ พบว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งจากพรรคเพื่อไทยสามารถชนะการเลือกตั้งทุกเขตเลือกตั้ง ซึ่งผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปในปี ๒๕๕๗ ที่ผ่านมาพบว่า จังหวัดขอนแก่นมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนทั้งสิ้น ๑,๓๗๖,๘๕๓ คน ในขณะที่เขตเลือกตั้งที่ ๑ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีจำนวน ๑๔๓,๘๗๖ คน แบ่งเป็นแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมีผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวน ๖๒,๖๓๑ คน บัตรดี ๔๑,๖๐๒ บัตร บัตรเสีย ๔,๔๓๕ บัตร บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน ๑๖,๕๙๔ บัตร แบบบัญชีรายชื่อมีผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวน ๖๒,๖๓๑ คน บัตรดี ๔๕,๑๕๒ บัตร บัตรเสีย

๓,๑๔๐ บัตร บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน ๑๔,๓๓๙ บัตร^๒ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๗ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยมีมติ ๖ ต่อ ๓ เสียงให้การเลือกตั้งวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ เป็นโมฆะ และให้ฝ่ายรัฐบาลและกต.หารือกำหนดวันเลือกตั้งใหม่

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยมุ่งประเด็นการศึกษาครั้งนี้ไปที่พฤติกรรมการเลือกตั้งวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ว่าเป็นอย่างไร ซึ่งเป็นการเลือกตั้งที่เกิดขึ้นท่ามกลางสถานการณ์ที่ขัดแย้งจากกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยคือ กปปส. ในขณะที่กลุ่มที่เห็นด้วย เช่น นปช. ก็สนับสนุนการเลือกตั้งอย่างเต็มที่ ประชาชนแบ่งเป็นสองฝักค่อนข้างชัดเจน แม้แต่ในจังหวัดขอนแก่นเองก็มีทั้งกลุ่มที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับการเลือกตั้งครั้งนี้ ดังจะเห็นได้จากกลุ่มที่เห็นด้วยคือ นปช. จะขึ้นป้ายสนับสนุนการเลือกตั้งตามสี่แยกในตัวจังหวัด หรือทางเข้าตัวจังหวัด และตั้งเวทีเพื่อปราศรัยสนับสนุนการเลือกตั้งบริเวณสถานีขนส่งแห่งที่ ๓ ถนนมิตรภาพมีประชาชนเข้าร่วมเป็นจำนวนมาก ส่วนกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยคือ กปปส. และกลุ่มพันธมิตร ตั้งเวทีบริเวณศาลหลักเมืองขอนแก่น ถนนศรีจันทร์ มีการขึ้นปราศรัยบนเวทีคัดค้านการเลือกตั้งอย่างต่อเนื่องแต่มีประชาชนเข้าร่วมไม่มากนัก ดังนั้นผู้วิจัยซึ่งได้ติดตามสถานการณ์เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองและการเลือกตั้งอย่างใกล้ชิด จึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดขอนแก่นว่าเป็นอย่างไร มีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งครั้งนี้ ซึ่งผลจากการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการเมืองของประเทศต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น
๒. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางการเมืองของประชาชนกับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น
๓. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งที่ ๑ ในจังหวัดขอนแก่น

๓. สมมติฐานของการวิจัย

๑. เพศของประชาชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดขอนแก่น

^๒ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดขอนแก่น, แหล่งที่มา : <http://khonkaen.ect.go.th> E-mail : khonkaen@ect.go.th [๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๗].

๒. อายุของประชาชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในจังหวัดขอนแก่น
๓. การศึกษาของประชาชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดขอนแก่น
๔. อาชีพของประชาชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดขอนแก่น
๕. รายได้ของประชาชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดขอนแก่น
๖. ปัจจัยทางสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดขอนแก่น
๗. ปัจจัยทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดขอนแก่น

๔. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ในเขตเลือกตั้งที่ ๑ ในจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๑๔๓,๘๗๖ คน^๓

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยคำนวณจากจำนวนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ในเขตเลือกตั้งที่ ๑ ในจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๑๔๓,๘๗๖ คน คำนวณได้ ๔๐๐ คนจากสูตรทาโร ยามาเน่

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้าง ตามวัตถุประสงค์ แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ **ส่วนที่ ๑** ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งเป็นข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบตรวจเช็ครายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน **ส่วนที่ ๒** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคมมีลักษณะเป็นแบบตรวจเช็ครายการ (Check list) **ส่วนที่ ๓** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการเมืองมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ แบ่งระดับการวัดออกเป็น ๕ ระดับ **ส่วนที่ ๔** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดขอนแก่น มีลักษณะเป็นแบบตรวจเช็ครายการ (Check list) และ**ส่วนที่ ๕** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

^๓สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดขอนแก่น, แหล่งที่มา : <http://khonkaen.ect.go.th> E-mail : khonkaen@ect.go.th/ [๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๗].

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้ ๑) ใช้สถิติพรรณนาคือ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ๒) ใช้สถิติพรรณนาคือค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้แปลความหมายของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางการเมืองแล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลความหมาย ใช้สถิติพรรณนาคือส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้คู่กับค่าเฉลี่ยเพื่อแสดงลักษณะการกระจายของข้อมูล และ ๓) ใช้สถิติอ้างอิงในการทดสอบสมมติฐานคือ ไค-สแควร์ (Chi-square) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางการเมืองกับพฤติกรรมกาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น

๕. สรุปผลการวิจัย

พฤติกรรมกาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน ๔๐๐ คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง ๓๐-๔๐ ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช./ปวส.อนุปริญญา ประกอบอาชีพค้าขาย/ทำธุรกิจส่วนตัว มีรายได้ระหว่าง ๑๐,๐๐๐-๒๐,๐๐๐ บาท บุคคลที่มีส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งคือ สามี/ภรรยา สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งคือ โทรทัศน์/เคเบิลทีวีท้องถิ่น

๒. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัจจัยทางการเมือง ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัจจัยทางการเมืองของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านคุณสมบัติพรรคการเมือง รองลงมาคือ ด้านคุณลักษณะของหัวหน้าพรรค และด้านคุณสมบัติผู้สมัคร ตามลำดับ

๓. พฤติกรรมกาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า แบบแผนการตัดสินใจนั้น ประชาชนเลือกพรรคและบุคคลเป็นจำนวนมากที่สุดในขณะที่เหตุผลในการเลือกตัวบุคคล ประชาชนเลือกผู้สมัครที่เข้าใจปัญหาคนในพื้นที่เป็นจำนวนมากที่สุด และเหตุผลในการเลือกพรรค ประชาชนเลือกพรรคเพราะชอบหัวหน้าพรรคเป็นจำนวนมากที่สุด

๔. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางการเมืองกับพฤติกรรมกาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ปัจจัยทางสังคม คือ บุคคลที่มีส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สื่อประชาสัมพันธ์ที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และปัจจัยทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกาเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดขอนแก่น ตลอดจนหน่วยราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องควรมีบทบาทอย่างยิ่งในการดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นไปอย่างโปร่งใส ตรวจสอบการเลือกตั้งอย่างตรงไปตรงมาถูกต้องและจริงจัง จัดทำแผนรณรงค์การเลือกตั้งเพื่อกระตุ้นให้ประชาชนทั่วไปเกิดความสนใจ และตื่นตัวทางการเมือง เข้าใจถึงกลุ่มประชาชนในทุกพื้นที่ ที่มีสิทธิเลือกตั้งแต่ยังขาดความรู้ในเรื่องการเลือกตั้งที่ถูกต้อง ภาคการเมือง ภาครัฐ ภาคประชาชน ต้องร่วมมือกันหาวิธีป้องกันการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งอย่างจริงจังและต่อเนื่องมีความชัดเจนและรัดกุมและควรรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนรู้ถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นต่อระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยจากการกระทำทุจริตดังกล่าว

๖. อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น มีประเด็นที่ต้องทำการอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

๑. ระดับปัจจัยทางการเมืองของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทุกคนมีสิทธิในการเลือกตั้งอย่างถ้วนหน้า สิทธิดังกล่าวเป็นสิทธิในตัวเองมีต้องให้มีผู้ใดมาอธิบายและไม่มีผู้ใดจะมาเพิกถอนได้ในเมื่อเป็นสิทธิส่วนตัวของคนทุกคนเช่นนี้แล้ว การไปใช้สิทธิหรือไปลงคะแนนเลือกตั้งก็เป็นเรื่องของแต่ละบุคคลไปด้วย กล่าวคือไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดสามารถไปบีบบังคับให้ประชาชนคนหนึ่งคนใดไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้หากว่าประชาชนผู้นั้นไม่ต้องการและที่ว่าการเลือกตั้งเป็นเรื่องของหน้าที่ มีพื้นฐานอยู่บนหลักการที่ว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติเพราะฉะนั้นผู้ที่จะมีส่วนใช้อำนาจอธิปไตยจึงไม่จำเป็นต้องเป็นประชาชนทุกคนแต่เป็นเพียงประชาชนบางคนที่มีความสมบัติเหมาะสมไปทำหน้าที่เป็นตัวแทนของชาติ ผู้ที่ได้รับหน้าที่ดังกล่าวจึงอาจถูกบีบบังคับให้ไปลงคะแนนเสียงได้

๒. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางการเมืองกับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น

๑) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สังคมทุกวันนี้เป็นสังคมเปิดด้วยอิทธิพลของอารยะประเทศที่สนับสนุนให้ทุกเพศสามารถมีส่วนร่วม

ทางการเมืองด้วยกันอย่างเสรีภาพ ไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือชายก็สามารถก้าวเข้าสู่เวทีทางการเมืองได้อย่างเสมอภาคไม่ได้รับการกีดกันเหมือนในอดีต มีแต่ได้รับการส่งเสริมให้เข้าร่วมบทบาททางการเมืองเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เพื่อจะได้ช่วยกันพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป สอดคล้องกับการวิจัยของเอกชาติ แจ่มอัน ได้ศึกษาพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี : ศึกษากรณีอำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ มีความสัมพันธ์กับการพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ สอดคล้องกับสุจริต บุญบังการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว^๔ ได้ชี้ให้เห็นถึงหลักการกำหนดที่พิจารณาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนว่า ปัจจัยทางสังคมที่กำหนดพฤติกรรมการลงคะแนนเสียง ได้แก่ เพศ สอดคล้องกับแซมมัวร์ มาร์ติ ลิปเซ็ท นักรัฐศาสตร์ชาวอเมริกัน ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้เสนอเอาไว้ว่าลักษณะภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคม ประกอบด้วย เพศ

๒) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยได้วางรากฐานมาอย่างยาวนานโดยเริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถือว่าตั้งแต่อายุประมาณ ๗ ขวบโดยประมาณ เด็กจึงเกิดการซึมซับเรื่อยมาจนกระทั่งอายุมากขึ้นเรื่อยๆ อีกทั้งยังได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องหรือการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมย่อมได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองอย่างต่อเนื่องจึงทำให้เข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งดังนั้นไม่ว่าประชาชนจะมีระดับอายุที่ต่างกันแต่ส่วนใหญ่ก็นำให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งนั่นเอง สอดคล้องกับการวิจัยของเอกชาติ แจ่มอัน ได้ศึกษาพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี : ศึกษากรณีอำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ มีความสัมพันธ์กับการพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ สอดคล้องกับสุจริต บุญบังการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว^๔ ได้ชี้ให้เห็นถึงหลักการกำหนดที่พิจารณาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนว่า ปัจจัยทางสังคมที่กำหนดพฤติกรรมการลงคะแนนเสียง ได้แก่ อายุ สอดคล้องกับรัฐพล หนูสวี ได้ศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษากรณี เลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร เขต ๖ กรุงเทพมหานคร ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งซ่อมสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเขต ๖ กรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติได้แก่ อายุ สอดคล้องกับแซมมัวร์ มาร์ติ ลิปเซ็ท นักรัฐศาสตร์ชาวอเมริกัน ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้เสนอเอาไว้ว่าลักษณะภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคม ประกอบด้วยอายุ

^๔พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, ข่าวสารการเมืองไทย, (กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, ๒๕๒๖).

๓) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการศึกษาคือสิ่งที่ช่วยให้มนุษย์เกิดความรู้และประสบการณ์เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ยิ่งในปัจจุบันนี้มีสื่อหลายประเภทที่ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการศึกษามากมาย หากประชาชนให้ความสนใจก็จะได้รับความรู้ที่หลากหลาย โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับการเลือกตั้งมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะในช่วงระยะเวลาที่ใกล้จะเลือกตั้ง ดังนั้นประชาชนไม่ว่าจะจบการศึกษาระดับใดก็สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งได้ ไม่ว่าจะเป็นผู้สวดมนต์หรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผลงานในอดีตที่ผ่านมา เป็นต้น สอดคล้องกับการวิจัยของเอกชาติ แจ่มอ่อน ได้ศึกษาพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี : ศึกษากรณีอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ การศึกษามีความสัมพันธ์กับการพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ สอดคล้องกับสุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว^๕ ได้ชี้ให้เห็นถึงหลักการกำหนดที่พิจารณาผลกระทบความเสี่ยงเลือกตั้งของประชาชนว่า ปัจจัยทางสังคมที่กำหนดพฤติกรรมการลงคะแนนเสียง ได้แก่ การศึกษา สอดคล้องกับนัฐพล หนูสวี ได้ศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษากรณีเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๖ กรุงเทพมหานคร ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเขต ๖ กรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติได้แก่ การศึกษา สอดคล้องกับแซมมัวร์ มาร์ติ ลิปเซท นักรัฐศาสตร์ชาวอเมริกัน ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้เสนอเอาไว้ว่าลักษณะภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคม ประกอบด้วย การศึกษา

๔) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนในปัจจุบันให้ความสนใจและตื่นตัวต่อการเมืองในประเทศมากขึ้นเรื่อยๆ ไม่ว่าจะประกอบอาชีพอะไร เพราะการเมืองมีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพไปโดยอัตโนมัติ ไม่ว่าจะเป็นการวางนโยบาย การกำหนดแผนในการปฏิบัติการ เหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนทุกอาชีพ ดังนั้นประชาชนจึงให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งเป็นอย่างดี สอดคล้องกับการวิจัยของเอกชาติ แจ่มอ่อน ได้ศึกษาพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี : ศึกษากรณีอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัย

^๕สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๗).

ส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพมีความสัมพันธ์กับการพฤติกรรมไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ สอดคล้องกับสุจริต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ได้ชี้ให้เห็นถึงหลักการกำหนดที่พิจารณาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนว่า ปัจจัยทางสังคมที่กำหนดพฤติกรรมการลงคะแนนเสียง ได้แก่ อาชีพ สอดคล้องกับรัฐพล หนูสวี ได้ศึกษาพฤติกรรมเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษากรณี เลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๖ กรุงเทพมหานคร ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเลือกตั้งซ่อมสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเขต ๖ กรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติได้แก่ อาชีพ สอดคล้องกับแซมมัวร์ มาร์ติน ลิปเซ็ท นักรัฐศาสตร์ชาวอเมริกัน ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้เสนอเอาไว้ว่าลักษณะภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคม ประกอบด้วย อาชีพ

๕) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับพฤติกรรมเลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนในปัจจุบันไม่ว่าจะยากจนหรือรวยก็สามารถแยกแยะได้ถึงการเมืองโดยเฉพาะการเลือกตั้งว่าจะเลือกใครเป็นตัวแทนของตัวเองให้ไปทำหน้าที่ในรัฐสภา รายได้ของประชาชนถึงแม้จะแตกต่างกันบ้างตามอาชีพแต่ปัจจุบันเมื่อประชาชนให้ความสำคัญต่อการเมืองก็ไม่อุปสรรคต่อการเลือกตั้งแต่อย่างใด สอดคล้องกับการวิจัยของเอกชาติ แจ่มอัน ได้ศึกษาพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี : ศึกษากรณีอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ รายได้มีความสัมพันธ์กับการพฤติกรรมไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ สอดคล้องกับสุจริต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ได้ชี้ให้เห็นถึงหลักการกำหนดที่พิจารณาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนว่า ปัจจัยทางสังคมที่กำหนดพฤติกรรมการลงคะแนนเสียง ได้แก่ รายได้ สอดคล้องกับรัฐพล หนูสวี ได้ศึกษาพฤติกรรมเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษากรณี เลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร เขต ๖ กรุงเทพมหานคร ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเลือกตั้งซ่อมสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเขต ๖ กรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติได้แก่ รายได้ สอดคล้องกับแซมมัวร์ มาร์ติน ลิปเซ็ท นักรัฐศาสตร์ชาวอเมริกัน ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้เสนอเอาไว้ว่าลักษณะภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคม ประกอบด้วย รายได้

๖) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งกับพฤติกรรมเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้ง

^๖ เรื่องเดียวกัน.

ไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งเป็นพฤติกรรมทางการเมือง อันเป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างหนึ่ง นักรัฐศาสตร์หลายท่านได้ให้ข้อสังเกตว่า การเลือกตั้งในปัจจุบัน นับวันแต่จะมีความซับซ้อน หรือมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องมากขึ้น มีการใช้เทคนิคและกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อมุ่งหมายชัยชนะทางการเมืองมากขึ้น สอดคล้องกับสุจริต บุญบงการ และพรรคศักดิ์ ผ่องแผ้วได้ชี้ให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมของช่วงเวลากับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่าผู้ลงคะแนนเสียงประมาณหนึ่งในสี่เลือกผู้สมัคร โดยคำนึงถึงความนิยมพรรคการเมืองเป็นเกณฑ์สำคัญ ส่วนอีกสามในสี่นั้นเป็นอิทธิพลร่วมของคุณสมบัติเฉพาะตัวในด้านต่างๆ ของผู้สมัคร เช่นการเป็นคนท้องถิ่นมีศักยภาพที่จะช่วยเหลือท้องถิ่นได้ มีความรู้ความสามารถแจกจ่ายของเงินทองและ หาเสียงที่ประทับใจ เป็นต้น ผู้นำท้องถิ่นมีอิทธิพลต่อการชักนำผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมต่ำจากมากไปน้อย ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อนฝูง ญาติพี่น้อง และครูตามลำดับ

๓) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสื่อที่มีส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งกับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สอดคล้องกับสุจริต บุญบงการที่กล่าวว่า การใช้สิ่งพิมพ์และการประชาสัมพันธ์ เป็นการรณรงค์หาเสียงอย่างเป็นทางการเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในเขตเลือกตั้งได้รู้จักผู้สมัคร โดยอาจจะทำเป็นป้ายคัทเอ้าท์ขนาดใหญ่ บอกชื่อ สังกัดพรรค พร้อมคำขวัญและรูปภาพของผู้สมัคร นอกจากนั้นก็มิโปสเตอร์ หรือใบปลิว หรือการ์ดขนาดเล็กๆ สำหรับแนะนำตัวผู้สมัคร ซึ่งอาจจะออกมาเป็นระยะๆ ในช่วงระหว่างที่ทำการหาเสียงหรืออาจจะออกมาแก่ข่าวที่ถูกโจมตี นอกจากนี้ก็มีการใช้รถที่มีโปสเตอร์หรือแผ่นป้ายในการโฆษณา ชื่อ รูป หมายเลขประจำตัวของผู้สมัครให้วิ่งกระจายเสียงไปตามชุมชนต่างๆ เพื่อให้ประชาชนทราบข่าวสารของผู้สมัคร ในกรณีที่ผู้สมัครไม่ได้ออกไปสัมผัสประชาชนโดยตรง การใช้สื่อมวลชนเพื่อการหาเสียงสื่อมวลชนทุกประเภทโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์มีบทบาทที่สำคัญในการเลือกตั้ง โดยเฉพาะการหาเสียงของพรรคการเมืองต่างๆ ในระดับชาตินักการเมืองที่เจนเวที จะพยายามอาศัยคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์ระดับชาติ ทำตัวให้เป็นข่าวอยู่เป็นประจำ การเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ระดับชาติมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะสำหรับผู้สมัครหน้าใหม่จะให้ความสำคัญกับโอกาสดังกล่าวมาก เพราะถือได้ว่าเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ตนเองเป็นอย่างดี เนื่องจากผู้สมัครจะสามารถนำข่าวคราวดังกล่าวไปถ่ายทอดแจกจ่ายให้กับชาวบ้าน หรือเพื่อนำลงในเอกสารประชาสัมพันธ์ที่ตนทำเลียนแบบรูปแบบของหนังสือพิมพ์ สำหรับแจกจ่ายในเขตพื้นที่เลือกตั้งอีกทีหนึ่ง

๔) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการเมือง ด้านคุณสมบัติผู้สมัครกับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้

อาจเป็นเพราะว่า นักการเมืองที่มีประสบการณ์และความชำนาญทางการเมืองจะต้องเตรียมการวางแผนหาเสียงล่วงหน้าอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา โดยไม่ต้องคำนึงว่าสภาพหมดวาระแล้วหรือไม่ การเตรียมการเพื่อการรณรงค์หาเสียง ประกอบด้วย ๑) การวางแผนหาเสียงระยะยาว ผู้ที่ต้องการจะได้รับเลือกตั้งจะต้องคิดอยู่ตลอดเวลา การหาเสียงอย่างเป็นทางการเป็นเพียงการหาเสียงพิเศษเพิ่มเติม จากที่ต้องกระทำอยู่เป็นประจำและตลอดเวลา ๒) กำหนดเขตเลือกตั้งที่จะลงสมัครและจัดทีมผู้สมัคร ๓) การวางยุทธศาสตร์ในการหาเสียง อีกทั้งประชาชนในจังหวัดขอนแก่นได้ใช้วิจารณ์ญาณในการเลือกตั้งโดยคำนึงถึงคุณสมบัติผู้สมัครว่าเป็นอย่างไรบ้าง ในขณะที่ผู้สมัครก็เตรียมตัวด้วยวิธีการต่างๆ ในการลงสมัครรับเลือกตั้งเพื่อหวังจะได้เป็นตัวแทนของประชาชนในการเข้าไปทำหน้าที่ในรัฐสภา สอดคล้องกับกฤต โพร้หล้า ได้ศึกษากระบวนการเข้าสู่ตำแหน่งของผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาของจังหวัดยโสธร พบว่า บรรยากาศและสภาพทั่วไปของการจัดการเลือกตั้ง ทั้งการประชาสัมพันธ์และรณรงค์เลือกตั้งการแนะนำตัวของผู้สมัคร ได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นอย่างดี ในด้านคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับความพึงพอใจจากประชาชนในระดับปานกลางในการทำหน้าที่จัดการเลือกตั้งและควบคุมการเลือกตั้งให้มีความบริสุทธิ์ยุติธรรม อีกทั้งในด้านความเคลื่อนไหวของผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภา ผลการศึกษาพบว่า ผู้สมัครมีการวางแผนในการหาผู้สนับสนุนในทุกระดับตั้งแต่ระดับจังหวัดอำเภอและหมู่บ้านซึ่งกลุ่มเครือข่ายที่ให้การสนับสนุนผู้สมัคร ได้แก่ กลุ่มนักการเมือง กลุ่มนักธุรกิจ กลุ่มองค์กรเอกชน โดยการแนะนำตัวด้วยตนเองและวิธีการแนะนำผ่านผู้สนับสนุนการพบปะเยี่ยมเยียนประชากรและส่วนราชการการมีฐานเสียงการประชาสัมพันธ์ การสร้างภาพลักษณ์ และกระแสทางการเมืองในด้านที่ดี ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประชาชนพิจารณา

๔) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการเมือง ด้านคุณสมบัติพรรคการเมืองกับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สอดคล้องกับการวิจัยของสิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์ และคณะ ได้ศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๔ : ศึกษาบทบาท พรรคการเมืองและพฤติกรรมและการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนส่วนใหญ่ในการเลือกตั้งวันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้แก่ พรรคการเมือง นโยบาย และความต้องการตอบสนองผลประโยชน์และความคาดหวังของตน ในขณะที่ความสัมพันธ์ส่วนบุคคล หัวคะแนน และการซื้อขายเสียงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยกว่าปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนไทยในปัจจุบัน ตั้งอยู่บนการคำนวณทั้งผลประโยชน์เชิงวัตถุและความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์ตามวัฒนธรรมการเมือง นอกจากนี้ปัจจัยข้างต้น ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง

ในครั้งนี้ ซึ่งต่างไปจากการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา คือ ความขัดแย้งทางการเมืองและกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมือง ในประเด็นความขัดแย้งทางการเมือง พบว่า ถึงแม้ประชาชนส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับ “ตัวเอง” มากที่สุด แต่ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นได้ส่งผลให้กลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองกลายเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนในการเลือกตั้งครั้งนี้ เป็นอันดับ ๔ รองจากตัวเอง ครอบครัว และเพื่อน โดยเฉพาะในจังหวัดที่มีประชาชนสนับสนุนกลุ่มเคลื่อนไหวดังกล่าวอาศัยอยู่ในลักษณะที่มีความใกล้เคียงกับการเมืองแบบภูมิภาคนิยม (regionalism) การแข่งขันในการเลือกตั้งครั้งนี้ในหลายพื้นที่ที่มีความเข้มข้นเป็นอย่างมาก โดยความเข้มข้นของการแข่งขันจะเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับความกระตือรือร้นในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว

๑๐) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการเมือง ด้านคุณลักษณะของห้วคะแนนกับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สอดคล้องกับสุจิต บุญบง การที่กล่าวว่า ห้วคะแนนมีความสำคัญต่อการหาเสียงเลือกตั้งเป็นอย่างมากสำหรับสังคมการเมืองไทยในปัจจุบัน ส่วนหนึ่งแห่งความสำเร็จของผู้สมัครรับเลือกตั้งมาจากการที่มีห้วคะแนนที่มีประสิทธิภาพสามารถหาห้วคะแนนให้กับผู้สมัครได้เป็นจำนวนมาก แม้ว่าความคิดเห็นของคนทั่วไปที่มีต่อห้วคะแนนจะเป็นไปในแง่ลบที่ว่า “ห้วคะแนน” คือบุคคลที่ช่วยหาเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยใช้เล่ห์เหลี่ยม กลโกง หรือใช้วิธีการให้อามิสสินจ้างกับผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้ง เพื่อจูงใจให้เลือกผู้สมัครที่เขาสนับสนุนจนได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง โดยที่ห้วคะแนนมักจะหวังสินจ้างรางวัลจากผู้สมัครเป็นการตอบแทน หรือยกยอกสิ่งของเงินทองที่ผู้สมัครให้ไว้ติดสินบนชาวบ้านบางส่วนมาเป็นของตน ส่วนบุคคลที่ช่วยผู้สมัครหาเสียงอย่างเต็มที่โดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นตัวเงิน หรือสินจ้างรางวัลโดยตรง มักจะนิยมเรียกกันว่า “ผู้สนับสนุน” อย่างไรก็ตามบุคคลที่เป็นห้วคะแนนส่วนใหญ่นิยมเรียกตัวเองว่า “ผู้สนับสนุน” มากกว่า “ห้วคะแนน” ดังนั้น “ผู้สนับสนุน” หรือ “ห้วคะแนน” ก็คือ บุคคลที่สามารถหาห้วคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ โดยไม่คำนึงถึงว่าจะใช้วิธีการใดมาแสวงหาความสนับสนุนให้กับผู้สมัครของตน ห้วคะแนนจึงเป็นกลไกที่สำคัญภายในกระบวนการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นเสมือน แขนงขาที่สำคัญในการประสานงาน ติดต่อบริวาร กระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของผู้สมัครที่เข้าสนับสนุนในเขตเลือกตั้งที่กว้างใหญ่และมีพื้นที่มาก หรือในเขตพื้นที่ที่ทุรกันดารการคมนาคมไม่สะดวก พื้นที่ที่เป็นเทือกเขาสลับซับซ้อน ประชาชนอยู่กระจ่ายห่างไกลกัน ทำให้การหาเสียงเป็นไปอย่างยากลำบาก หรือในพื้นที่ที่ประชาชนขาดความรู้และความสนใจในกิจกรรมทางการเมืองเหล่านี้ล้วนแต่ทำให้ผู้สมัครจำเป็นต้องอาศัยห้วคะแนนเป็นผู้ดำเนินการคอยกระตุ้นเร่งเร้า เพื่อให้ประชาชนเห็นความสำคัญและดึงห้วคะแนนเสียงของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจายนั้นมา

ลงคะแนน สนับสนุนตนให้ได้ ดังนั้น หัวคะแนนจึงเป็นเสมือนตัวกลางระหว่างชาวบ้านผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งกับผู้สมัครรับเลือกตั้งในบางครั้งหัวคะแนนจะต้องเป็นบุคคลผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นเป็นบุคคลที่มีญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงมาก เป็นที่นับถือของประชาชน ผู้สมัครให้การยอมรับหัวคะแนนก็เพราะหัวคะแนนเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ส่วนตัวอย่างใกล้ชิด หรือเป็นผู้นำของชุมชนที่ชาวบ้านให้ความยอมรับนับถือ หัวคะแนนที่ประสบความสำเร็จในการชักจูงให้ชาวบ้านมาลงคะแนนให้กับผู้สมัครมักจะใช้ความสัมพันธ์ และการยอมรับที่ชาวบ้านมีให้กับเขาเป็นเครื่องมือสำคัญในการโน้มน้าวใจให้ชาวบ้านคล้อยตาม แต่ถ้าความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้านกับหัวคะแนนมีไม่มากพอหัวคะแนนอาจต้องอาศัยปัจจัยอย่างอื่น ในบางกรณีหัวคะแนนอาจจะทำหน้าที่เป็นเพียงกลไกประสานระหว่าง “การซื้อขายคะแนนเสียง” ของผู้สมัครกับชาวบ้านเท่านั้นก็มี

๗. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่นครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายดังนี้คือ

๑. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ควรมีบทบาทอย่างยิ่งในการดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นไปอย่างโปร่งใส ไม่มีอคติใดๆ เพราะการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ กว่าจะจัดการเลือกตั้งได้นั้นต้องผ่านกระบวนการที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนหลายอย่าง อีกทั้งยังดำเนินการล่าช้า และมีปัญหาอุปสรรคที่ไม่น่าจะเกี่ยวข้องใดๆ แต่ กกต. ก็ทำให้เกิดข้อครหาเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งในวงกว้างระดับประเทศ

๒. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งควรหาวิธีป้องกันการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ไม่ควรรณรงค์เฉพาะช่วงที่มีการเลือกตั้งเท่านั้นควรรณรงค์อย่างสม่ำเสมอและให้เข้าถึงทุกพื้นที่ที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งอาศัยอยู่

๒. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่นครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยดังนี้ คือ

๑. ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๒. ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกตั้ง

๓. ควรศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของหัวคะแนนต่อการเลือกตั้งศึกษากรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

๑) หนังสือ :

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. **ข่าวสารการเมืองไทย**. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, ๒๕๒๖.

สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. **พฤติกรรมการณ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย**.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๗.

๒) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ :

ปรีดี พนมยงค์. **ประชาธิปไตยเบื้องต้นสำหรับสามัญชน**. แหล่งที่มา : http://www.pridi.institute.com/autopage/show_page.php/ [๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๗].

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดขอนแก่น. แหล่งที่มา : <http://khonkaen.ect.go.th> E-mail: khonkaen@ect.go.th [๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๗].